

Umsagnir vegna matsskyldufyrirspurn IRIS fjarskiptastrengs og svör framkvæmdaraðila.

Nr.	Athugasemd	Svar framkvæmdaraðila
1	Vegagerðin, hafnardeild, dags. 24.9.2021	
1.1	„Vegagerðin telur að framkvæmdaraðili þurfi að tryggja að náttúrulegar varnir fjörunnar, þ.e. fjörukambur, skemmist ekki á framkvæmdartíma þar sem strengurinn kemur á land og þverar hann. Vegagerðin telur að lega strengsins hafi ekki áhrif á rekstur Þorlákshafnar að nokkru leiti þar sem hann kemur í land nógu langt frá höfninni og liggur ekki í innsiglingalínu til hafnarinnar.“	Framkvæmdaraðili þakkar ábendinguna. Framkvæmdaraðili mun gæta að verndun fjörukambsins við Hafnarvík, og kemur til með að bora undir sandölduna.
1.2	„Vegagerðin telur að framkvæmdaraðili hafi lýst verkefninu nægjanlega vel í fyrirspurninni og hefur engar frekari athugasemdir við framkvæmdinni. Vegagerðin tekur undir sjónarmið framkvæmdaraðila að heildar umhverfisáhrif vegna framkvæmdarinnar séu ekki umtalsverð og því sé hún ekki háð mati á umhverfisáhrifum.“	Þessi hluti umsagnarinnar krefst ekki svara.
2	Hafrannsóknarstofnun, dags. 6.10.2021	
2.1	„Hafrannsóknastofnun gerir ekki athugasemdir við erindið en bendir á að fara skal varlega við framkvæmdirnar til þess að búsvæði á hafsbotni verði fyrir sem minnstu raski.“	Framkvæmdaraðili mun gæta ítrustu varúðar á framkvæmdatíma svo búsvæði á hafsbotni verði fyrir sem minnstu raski.
3	Minjastofnun Íslands, dags. 5.10.2021	
3.1	„Fjallað er um menningarminjar í köflum 3.7 og 4.4.3 í skýrslu framkvæmdaraðilans. Eins og þar kemur fram eru engar friðlýstar fornleifar í nágrenni fyrirhugaðrar lagnaleiðar á landi. Fyrir liggur skýrsla Fornleifafræðistofunnar frá árinu 2013, Fornleifaskráning vegna fyrirhugaðs jarðstrengs og ljósleiðara frá Selfossi að Þorlákshöfn. Strengur Farice mun liggja á svipuðum stað í Þorlákshöfn og jarðstrengurinn frá Selfossi. Engar fornleifar voru skráðar á þessu svæði árið 2013.“	Umsögnin krefst ekki svara.

3.2	<p>„Fyrr á þessu ári kom út skýrsla VG Fornleifarannsóknna, Fornleifaskráning í landi Þorlákshafnar 2021. Vettvangsskráning og söguágrip. Brennar fornleifar voru skráðar í nágrenni fyrirhugaðs framkvæmdasvæðis. Skeiðisvarða (48) er horfin. Hún var við götu (74) sem lá frá vörðunni að Hrauni. Leiðin er einnig horfin innan bæjarmarka Þorlákshafnar. Gata (71) lá frá Þorlákshöfn að Hlíðarenda. Gatan er horfin innan Þorlákshafnarlandsins en strengurinn mun að öllum líkindum þvera það svæði þar sem gatan lá nærri þeim stað þar sem landtökustöðin rís. Nokkru sunnan við lóð landtökustöðvarinnar er Hlíðarendavarða (38). Varðan stóð við götuna (71) og er enn vel greinanleg. Henni mun væntanlega ekki stafa hætta af fyrirhuguðum framkvæmdum vegna strengsins.“</p>	Umsögnin krefst ekki svara.
3.3	<p>„Minjastofnun Íslands telur að fornleifum á landi ætti ekki að stafa hætta af lagningu strengsins, IRIS, frá landtökustað að landtökustöð. Ekki liggja fyrir upplýsingar um fornleifar á hafsbotni þar sem áætlað er að strengurinn liggji. Í skýrslu framkvæmdaraðilans kemur fram að næst landi verði strengurinn grafin niður af köfurum með kraftmiklum vatnsbyssum. Minjastofnun Íslands minni á að í 24. gr. laga um menningarminjar (Nr. 80/2021) segir að ef í ljós komi áður óþekktar fornleifa við framkvæmd verks veri að stöðva framkvæmdina og tilkynna Minjastofnun um fundinn.“</p>	Umsögnin krefst ekki svara.
3.4	<p>„Minjastofnun Íslands telur að ofangreind framkvæmd skuli ekki háð mati á umhverfisáhrifum. Bent skal á 2. mgr. 24. gr. laga um menningarminjar (Nr. 80/2012) sem hljóðar svo: Ef fornminjar áður voru ókunnar finnast við framkvæmd verks skal sá sem fyrir því stendur stöðva framkvæmd án tafar. Skal Minjastofnun Íslands láta framkvæma vettvangskönnun umsvifalaust svo skera megi úr um eðli og umfang fundarins. Stofnuninni er skylt að ákveða svo fljótt sem auðið er hvort verki megi fram halda og með hvaða skilmálum. Óheimilt er að halda framkvæmdum áfram nema með skriflegu leyfi Minjastofnunar Íslands.“</p>	Umsögnin krefst ekki svara.
4	<p>Umhverfisstofnun, dags. 14.10.2021</p>	

4.1	<p>„Í tilkynningarskýrslu kemur fram að strengurinn þræði á milli veiðisvæða snurvoðar og línuveiða og að leiðin hafi verið valin í samræmi við óskir útgerðar til að trufla sem minnst veiðar á svæðinu. Umhverfisstofnun bendir á að svæði sunnan við Þorlákshöfn er þekkt fyrir að vera mikilvægt hrygningarsvæði þorsks. Stofnunin telur æskilegt að leitað verði eftir álitni Hafrannsóknarstofnunar á áhrif framkvæmdar á hrygningarsvæði þorsks.“</p>	<p>Hafrannsóknarstofnun er einn umsagnaraðila um matsskyldufyrirspurnina, og gerði ekki athugasemd um hrygningarsvæði þorsks í sinni umsögn sinni, sjá svarlið 2.1. Framkvæmdaraðili telur því ekki þörf á að leita frekara álits Hafrannsóknarstofnunar.</p>
4.2	<p>„Í tilkynningarskýrslu kemur fram að á fyrirhugaðri lóð í Þorlákshöfn þar sem endastöðin verður megi finna forsögulegt hraun frá nútíma sem rann úr Brennisteinsfjöllum en hraunið nýtur sérstakrar verndar skv. 61. gr. laga nr. 60/2013 um náttúruvernd. Umhverfisstofnun bendir á að ef framkvæmdin gerir ráð fyrir röskun á hrauni sem nýtur sérstakrar verndar þarf að rökstyðja þá ákvörðun og gera grein fyrir öðrum kostum sem skoðaðir hafa verið sem mögulegir valkostir við útfærslu framkvæmdarinnar og ástæðum þess að þeir urðu ekki fyrir valinu. Stofnunin bendir auk þess á að skylt er að afla framkvæmdaleyfis, eða eftir atvikum byggingarleyfis, vegna allra framkvæmda sem fela í sér röskun á svæðum sem njóta sérstakrar verndar, sbr. skipulagslög og lög um mannvirki.“</p>	<p>Fyrirhuguð lóð endastöðvar strengsins er staðsett innan marka nútímahrauns. Hraunið sem um ræðir býr yfir litlu verndargildi, sjá umsögn Náttúrufræðistofnunar Íslands, svarlið 9.1. Svæðið er nú þegar raskað en um það liggja ýmsir vegslóðar, jarðstrengur (Selfosslína 3) auk þess að þar er að finna ýmiss mannvirki. Byggingarlóðin er á skipulögðu svæði þar sem áform eru um stækkun hafnarsvæðis samkvæmt samþykktu deiliskipulagi svo það nái yfir fyrirhugaða lóð.</p> <p>Valkostur varðandi landtöku var skoðaður í Hraunsvík í landi Grindavíkurbæjar, sunnan eldgossins í Fagradalsfjalli. Vegna nálægðar við eldgosíð og nýtt hraun var fallið frá þeim valkosti og í stað þess ákveðið að skoða landtöku í Hafnarvík við Þorlákshöfn í Ölfusi.</p> <p>Framkvæmdaraðili mun nýta núverandi vegslóða á framkvæmdatíma og gæta fyllstu varkárni svo nútímahraun verði fyrir sem minnstu raski.</p> <p>Hvað leyfi varðar verður sótt um byggingarleyfi fyrir framkvæmdinni.</p>
4.3	<p>„Umhverfisstofnun telur ekki líklegt að framkvæmdin eins og henni er lýst í tilkynningarskýrslu muni valda umtalsverðum umhverfisáhrifum og sé því ekki háð mati á umhverfisáhrifum.“</p>	<p>Þessi hluti umsagnarinnar krefst ekki svara.</p>
5	<p>Heilbrigðiseftirlit Suðurlands, dags. 19.10.2021</p>	
5.2	<p>„Heilbrigðiseftirlit Suðurlands hefur farið yfir ofangreinda tilkynningu fyrir téða framkvæmd og gerir engar athugasemdir. Embættið telur að tilkynningin geri nægjanlega grein fyrir eðli, umfangi og umhverfi framkvæmdarinnar, sem og mótvægisáðgerðum og vöktun Embættið</p>	<p>Umsögnin krefst ekki svara.</p>

	<i>telur að varanleg umhverfisáhrif framkvæmdarinnar önnur en sjónræn og staðbundin í næsta nágrenni hennar séu hverfandi/óveruleg og mögulegt að milda þau með góðri umgengni á framkvæmdatíma og vönduðum frágangi umhverfis og mannvirkja að framkvæmdum loknum. Embættið metur því málið því sem svo að framkvæmdin skuli ekki háð mati á umhverfisáhrifum.“</i>	
6	Samgöngustofa, dags. 19.10.2021	
6.1	<i>„Skv. 10. Gr. laga nr. 132/1999 um vitamál skal Samgöngustofa leita umsagna áður en samþykki er veitt en í greininni segir m.a.: „Til að tryggja öryggi siglinga skal áður en sæstrengir eða neðansjárleiðslur eru lagðar afla samþykkir Samgöngustofu fyrir legu þeirra. Áður en samþykki er veitt skal stofnunin leita álits hagsmunaaðila í sjávarútvegi.“ Í erindi Farice kemur fram að staðsetning strengsins hafi verið valin í samstarfi við SFS og liggja fyrir gögn um jákvæða afstöðu samtakanna til legu sæstrengsins. Samgöngustofa leitaði álits Landssambands smábátæigenda. Í umsögn samtakanna kemur fram að strengurinn muni liggja á veiðisvæði línubáta, netabáta, grásleppubáta og snurvoðabáta (auk handfærabáta). Vilja samtökin af þeim sökum mótmæla lagningu sæstrengsins í Hraunsvík þar sem lega strengsins á svæðinu muni takmarka veiðar á u.þ.b. 800 metra breiðu belt. Að mati Samgöngustofu eru röksemdir Landssambands smábátæigenda ekki til þess fallnar að hafa áhrif á mat stofnunarinnar um öryggi siglinga á svæðinu. Með bréfi þessu veitir Samgöngustofa samþykki sitt fyrir lagningu sæstrengs, samkvæmt skilgreindri leið eins og hún liggur fyrir í umsókn Farice.“</i>	Umsögnin krefst ekki svara.
7	Sveitarfélagið Ölfus, dags. 20.10.2021	
7.1	<i>„Skipulags- og umhverfisnefnd telur að greinagerð, sem fylgir með fyrirspurn um mats skyldu ljósleiðarastrengsins, geri vel grein fyrir framkvæmdinni. Hún sé ekki til þess fallin að valda varanlegum umhverfisáhrifum, ekki séu atriði sem skýra þurfi frekar eða að framkvæmdin þurfi að fara í mat á umhverfisáhrifum. Sveitarfélagið Ölfus er leyfisveitandi þegar kemur að framkvæmdaleyfi vegna</i>	Umsögnin krefst ekki svara.

	<i>landtöku ljósleiðarans, lagningu jarðstrengs frá landtökustað að tengibyggingu og gefur út viðeigandi byggingar- og framkvæmdaleyfi fyrir byggingu tengihús.“</i>	
8	Fjarskiptastofa, dags. 21.10.2021	
8.1	<i>„Að mati Fjarskiptastofu er lagning umrædds ljósleiðarastrengs mjög þörf og aðkallandi framkvæmd. Mjög brýnt er að bæta öryggi tenginga Íslands við útlönd með því að bæta við sæstreng. Fjarskiptasamband við útlönd er í dag forsenda þess að margir mikilvægir þættir þjóðfélagsins virki. Sambandsrof getur þannig lamað ýmsar atvinnugreinar sem háðar eru stöðugu streymi upplýsinga. Með því að bæta við streng sem hefur annan landtökustað en fyrri strengir og þverar þá hvergi, verður öryggi útlandatenginga aukið mjög verulega. Fjarskiptastofa telur að fyrirhuguð lega og landtökustaður hins fyrirhugaða sæstrengs séu vel til þess fallin að auka öryggi fjarskiptatenginga við útlönd.“</i>	Umsögnin krefst ekki svara.
8.2	<i>„Fjarskiptastofa telur mikilvægt að fjarskiptavirki séu byggð í eins mikilli sátt við umhverfi sitt eins og mögulegt er. Það er hins vegar ekki á lögbundnu valdsviði stofnunarinnar að leggja mat á það hvernig haga skuli verklegum framkvæmdaþáttum, né heldur að meta áhrif framkvæmda á umhverfið eða þörf á umhverfismati. Stofnunin hefur auk þess ekki sérþekkingu á sviði umhverfismála eða á verkfræðilegum þáttum mannvirkjagerðar og jarðvegsframkvæmda. Stofnunin telur þó óhætt að segja að lýsingin á sæstrengnum sé almennt í samræmi við það sem ætla má um tilhögun fjarskiptastrengja milli landa.“</i>	Umsögnin krefst ekki svara.
8.3	<i>„Til að starfrækja sæstreng þarf fyrirtæki að skrá sig hjá Fjarskiptastofu. Farice ehf. er þegar skráð fjarskiptafyrirtæki og ekki er þörf á að endurtaka þá skráningu vegna lagningu þessa strengs. Fjarskiptastofa gefur ekki út sérstök leyfi fyrir lagningu sæstrengja. Í XIV. kafla fjarskiptalaga eru ákvæði um uppsetningu og vernd fjarskiptavirkja. Ákvæðin fjalla m.a. um aðgang að landi og varúðarreglur varðandi skipaumferð og fiskveiðar í nágrenni sæstrengja. Ákvæði kaflans geta eftir atvikum komið til skoðunar við</i>	Umsögnin krefst ekki svara.

	<i>lagningu og starfrækslu sæstrengja, en þau fela ekki í sér neinar leyfisveitingar af hálfu Fjarskiptastofu.“</i>	
9	Náttúrufræðistofnun Íslands, dags. 21.10.2021	
9.1	<i>„Náttúrufræðistofnun hefur kynnt sér meðfylgjandi gögn og telur að framkvæmdin þurfi ekki að fara í mat á umhverfisáhrifum. Á grunnsævi verður strengurinn grafinn í sand sem er á mikilli hreyfingu með ströndinni og því jafna sárin sig mjög hratt. Þar hefur framkvæmdin engin áhrif á jarðminjar og mjög lítil á lífríkið. Þegar á land kemur liggur strengurinn upp sandströnd og yfir gróna sandöldu og svo meðfram henni að mestu eða öllu í sandi nema hvað síðasti hlutinn verður á dyngjuhrauni (Leitahraun) sem þegar er mikið raskað á framkvæmdasvæðinu og því ekki með hátt verndargildi. Það er hugsanlega eitthvað fuglavarp meðfram sandöldunni sem framkvæmdin gæti haft áhrif á þar sem framkvæmdatímenn er áætlaður í 6-8 vikur frá 20. apríl 2022 en það er varla mikið.“</i>	Framkvæmdaraðili þakkar ábendinguna og mun gæta þess að framkvæmdatími á landi sem getur haft áhrif vari ekki á sama tíma og fuglavarpið.
10	Vegagerðin, skipulagsdeild, dags. 22.10.2021	
10.1	<i>„Af innsendum gögnum er ekki að sjá að fyrirhuguð framkvæmd hafi áhrif á þjóðvegi, hafnir eða siglingaleiðir. Komi slíkt fram við frekari vinnslu fer Vegagerðin fram á náíð samstarf vegna úrlausna þar að lútandi. Bent er á að skv. lögum um vitmál nr. 132/1999 er öryggi siglinga, hvað varðar lagningu sæstrengs, háð samþykki Samgöngustofu.“</i>	Umsögnin krefst ekki svara.
11	Orkustofnun, dags. 26.10.2021	
11.1	<i>„Athygli vekur takmörkuð umfjöllun um legu og/eða áhrif strengs innan landhelgi og efnahagslögsögu en m.a. er þekkt að hafsvæðið næst landi er eitt helsta hrygningarsvæði og uppeldissvæði margra helstu nytjafiska þjóðarinnar. Samkvæmt lýsingum í tilkynningu framkvæmdaraðila takmarkast áhrifasvæði framkvæmdar á hafsbotni við beint rask vegna plægingar strengs. Orkustofnun bendir á að skv. 5. mgr. 71. gr. fjarskiptalaga, nr. 81/2003, ber sjófarendum að sýna aðgæslu og gæta varúðar og bannað er að veiða með veiðarfærum,</i>	Umsögnin krefst ekki svara.

sem fest eru í botni eða eru dregin eftir honum, svo sem netum, botnvörpum og þess háttar, á svæði sem er mílufjórðungs breitt beggja vegna fjarskiptastrengs. Þá er skipum einnig bannað að leggjast við akkeri innan sömu fjarlægða frá fjarskiptastrengjum. Gera má ráð fyrir því, þó þess sé ekki beint getið, að þetta verndarákvæði fjarskiptalaga takmarki efnistöku af hafsbotni og/eða aðra nýtingu á auðlindum hafsbotsins á tilgreindu helgunarsvæði.

Áform framkvæmdaraðila lúta að því að strengurinn liggja til sjávar í Hafnarvík í Ölfusi og liggja um svæði sem talið er vera með mjúkum botni svo hægt verði að plægja strenginn niður í hafsbotninn.

Samkvæmt þeirri lýsingu má vera að á sama svæði sé að finna laus jarðefni eða aðrar nýtanlegar auðlindir hafsbotsins. Orkustofnun hefur ekki gefið út leyfi til hagnýtingar hafsbotsins á áformuðu lagnasvæði en stofnunin hefur til afgreiðslu umsókn um leitar- og rannsóknarleyfi á lausum jarðefnum undan suðurströnd Íslands, á svæði sem skarast að hluta til við áformað lagnasvæði. Þar sem hvorki er með nákvæmum hætti tilgreind lega strengsins utan netlaga né liggja fyrir nokkrar ákvarðanir varðandi hugsanlega nýtingu hafsbotsins telur Orkustofnun þó ekki ástæðu til að gera athugasemd við þetta atriði á þessu stigi.

Að öðru leyti gerir Orkustofnun ekki athugasemdir við framlagða tilkynningu og gögn og tekur stofnunin ekki afstöðu til þess hvort framkvæmdin skuli háð umhverfismati.“